

1

İkinci hakikatte Rabbânî fiillerin
hangi temel özelliği öne
çıkarılmaktadır?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 1

Bu fiillerin her tarafa yayılmış, sınırlandırılmayan ve sayısız şekilde ortaya çıkan bir genişliğe sahip olduğu vurgulanmaktadır.

2

Bu fiilleri sınırlayan veya belli bir ölçüye bağlayan unsurlar neler olarak gösterilmektedir?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 2

İlâhî hikmet, irade ve varlıkların kabiliyetleri belirleyici unsurlar olarak gösterilmektedir.

3

Tesadüf, tabiat, kör kuvvet ve sebeplerin bu fiillere gerçek anlamda ortak olamamasının sebebi nedir?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 3

Çünkü bu fiiller ölçülü, bilinçli, düzenli, sağlam ve hayatla ilgili incelikler taşıyan işlerdir; şuursuz ve dağınık şeyler böyle işlere kaynak olamaz.

4

Sebepler ve unsurlar metinde
tamamen etkisiz mi görölüyor,
yoksa onlara başka bir rol mü
veriliyor?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 4

Onlara bağımsız yapıcı bir güç verilmiyor; sadece İlâhî emir ve kudret altında görünen bir vasıta görevi yükleniyor.

5

Arı örneğinde, küçük bir canlı üzerinden hangi yönüyle kudretin harikası gösterilmektedir?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 5

Onun yaratılışında görev planının, bal üretiminin ve zehir taşımasının çok ince bir ilim, ölçü ve hikmetle düzenlenmiş olması üzerinden gösterilmektedir.

6

Arının başı, karnı ve iğnesi
üzerinden anlatılan üç nokta neyi
ispat etmeye yöneliktir?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 6

Böyle ayrıntılı ve hikmetli bir yapının şuarsuz sebeplerle açıklanamayacağını ve tek bir Yaratıcı'nın fiili olduğunu göstermeye yöneliktir.

7

Arılardaki aynı özelliklerin
yeryüzünde çok sayıda bireyde
aynı tarzda görülmesi hangi
sonuca delil savılmaktadır?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 7

Birliğe, yani bu işi yapan failin tek olduğuna delil sayılmaktadır.

8

İkinci hakikatte verilen örneklerin
ortak mantığı nedir?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 8

Çok sayıda varlıkta aynı anda, aynı ölçü ve hikmetle işleyen fiillerin bir tek kudret sahibini göstermesi ortak mantıktır.

9

İkinci hakikatin ana iddiası tevhid
açısından nasıl özetlenebilir?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 9

Kâinattaki İlâhî işlerin kuşatıcılığı
ve sınırsız görünüşü, onların tek
bir Rabbe ait olduğunu
göstermektedir.

10

Metinde hikmet ve iradenin adı
özellikle neden anılıyor?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 10

Çünkü fiillerin rastgele değil,
maksatlı ve ölçülü biçimde
gerçekleştiğini göstermek için
anılıyor.

11

Tabiat ve tesadüfün devre dışı bırakılmasında fiillerin hangi nitelikleri delil olarak kullanılıyor?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 11

Ölçü, düzen, sağlamlık, canlılıkla ilgili uygunluk ve basiret ifade eden yönler delil olarak kullanılıyor.

12

Metindeki ilk misal hangi varlık
üzerindendir ve bu seçim neden
anlamlıdır?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 12

Arı üzerindendir; çünkü küçük bir canlıda bile çok büyük hikmet ve ince düzen görünmektedir.

13

Arı misalinde bal ve zehirin aynı
canlıda bulunması hangi manaya
hizmet eder?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 13

Farklı özelliklerin zarar vermeden uygun yerlere yerleştirilmesi, bilinçli bir düzenlemeyi gösterir.

14

Arının vazifesinin önceden belirlenmiş gibi sunulması hangi kavrayışı destekler?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 14

Onun başıboş değil, belirlenmiş bir görev ve programla yaratıldığı kavrayışını destekler.

15

Aynı arıcılık düzeninin sayısız arıda
tekrar etmesi ne tür bir akıl
yürütmeye götürür?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 15

Tek tek ve dağınık sebepler yerine, hepsine birden hükmeden tek bir failin varlığına götürür.

16

İkinci hakikatte “perde” olarak değerlendirilen şeylerin asıl yapıcı sayılmaması neyi korur?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 16

Tevhid inancını ve fiillerin gerçek sahibinin Allah olduğu anlayışını korur.

17

İkinci hakikatte fiillerin “ıtlak” ve
“ihata” içinde görünmesi ne
demektir?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 17

Bu, fiillerin dar bir alana sıkışmadan her yerde ve geniş bir kapsamla ortaya çıkması demektir.

18

Metne göre fiillerin ölçülü oluşu
hangi düşünceyi boşa çıkarır?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 18

İşlerin kendi kendine, rastgele veya kör kuvvetlerle meydana geldiği düşüncesini boşa çıkarır.

19

Sebeplerin yalnız görünürde
kullanılması, hakikatte fail
olmadıkları sonucuna nasıl
ulaştırır?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 19

Çünkü asıl düzeni, hikmeti ve yönlendirmeyi onlar kurmuyor; sadece emre bağlı bir araç olarak yer alıyorlar.

20

Arının yaratılışında geçen ince ayar örnekleri genel olarak hangi özelliği sergiler?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 20

Çok hassas bir ilim, denge ve maksatlı düzenleme özelliğini sergiler.

21

Arının küçüklüğüne rağmen büyük delil oluşu neden önemlidir?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 21

Çünkü küçücük bir varlıkta bile büyük bir sanat görünmesi, ilâhî fiilin her seviyede açık olduğunu gösterir.

22

Arılar örneği üzerinden “aynı tarzda, aynı anda” vurgusu neden yapılmaktadır?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 22

Fiilin tek tek mahallî sebeplerle değil, hepsini kuşatan bir irade ile gerçekleştiğini anlatmak için yapılmaktadır.

23

İkinci hakikatteki örnekleme yöntemi nasıl bir öğretim tarzı göstermektedir?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 23

Soyut bir iddiayı somut ve gözlenebilir örneklerle kavratma tarzı göstermektedir.

24

İkinci hakikatte Rabbânî fiillerin yaygınlığı tevhid için nasıl bir delil oluşturur?

lisans ayetul-kubra-p82-2-menzil-2-hakikat-efal-i-rabbaniyenin-
itlaki-nahl-suresinden-1-misal-ari

Cevap 24

Çünkü her yerde görülen aynı tarz fiiller, birbirinden kopuk güçleri değil, tek merkezli bir rububiyeti gösterir.